

İstanbul Barosu
İnsan Hakları Merkezi

TOPLANTI VE GÖSTERİ YÜRÜYÜŞÜ HAKKI

Özel Broşürü

*"Herkesin silahsız ve saldırısız
toplanma özgürlüğü vardır."*

Birleşmiş Milletler Evrensel Bildirgesi m.20

İstanbul Barosu
İnsan Hakları Merkezi

Soru ve Cevaplarla
TOPLANTI
VE
GÖSTERİ YÜRÜYÜŞÜ
HAKKI

ÖZEL BROŞÜR

*“Herkesin silahsız ve saldırısız
toplanma özgürlüğü vardır.”*

Birleşmiş Milletler Evrensel Bildirgesi m.20

İstanbul, Mayıs 2014

İstanbul Barosu

İstanbul Barosu Kültür Merkezi
Şahkulu Mah. Serdar-ı Ekrem Sk. No: 7
Galata-Beyoğlu
0212 251 63 25 - 0212 251 63 26
www.istanbulbarosu.org.tr

İstanbul Barosu İnsan Hakları Merkezi

Çağlayan Park Merkez Mah. Şişli-İstanbul
444 18 78
0212 210 05 76 - 0212 210 05 77
0212 210 05 38 - 0212 210 05 90
insanhaklari@istanbulbarosu.org.tr

İstanbul Barosu Adli Yardım Servisi, CMK Servisi

İstiklal Cad. Orhan Adli Apaydın Sk No.6 Beyoğlu

CMK Servisi

(0212) 444 52 71 - (0212) 252 95 17

ADLİ YARDIM Servisi

(0212) 251 90 40

Hazırlayanlar

Av. Süreyya Turan (İnsan Hakları Merkezi Koordinatörü)
Av. Hasan Kılıç (İnsan Hakları Merkezi Koordinatörü)
Av. Bedia Ayşegül Tansen
Av. Kemal Polat
Av. Nevzat Özgör
Av. Erden Aydın
Av. Mihriban Pekbüyük
Av. Yasemen Öztürkcan
Stj. Av. Gizem Kaçan
Stj. Av. Murat Akçay
Eda Tutar

Piktogramlar

Onur Erbay

Tasarım, Baskı, Cilt

Ege Basım

İstanbul, Mayıs 2014

İÇİNDEKİLER

TOPLANTI VE GÖSTERİ YÜRÜYÜŞÜ HAKKI

1. Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenlemek ve toplantı ve gösteri yürüyüşüne katılmak herhangi bir izne bağlı mıdır? 6
2. Toplantı ve gösteri yürüyüşünün yeri, güzergahı ve zamanı nasıl belirlenir? 6
3. Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme bildirim-i nasıl yapılmalıdır? 7
4. Toplantı ve gösteri yürüyüşüne katılırken yanımda bulundurmam gereken eşyalar nelerdir? 8
5. Toplantı ve gösteri yürüyüşüne katılırken yanımda bulundurmamam gereken eşyalar nelerdir? 8
6. Kolluk görevlisinin toplantı ve gösteri yürüyüşünü bildirimde belirtilen süreden önce sona erdirme yetkisi var mı? 10
7. Toplantı ve gösteri yürüyüşüne müdahale eden kolluk görevlisinin zor kullanma yetkisinin sınırı nedir? 10

YAKALAMA

8. Yakalama nedir? 11
9. Kolluk görevlisine kimlik bilgilerimi söylemek zorunda mıyım? 12
10. Yakalama için hakim kararı gerekir mi? 12
11. Yakalama sırasında kolluk görevlileri üzerimi arayabilir mi? 14
12. Yakalama sırasında kolluk görevlilerinin müdahale yetkisinin sınırı nedir? 14
13. Yakalama sırasında haklarım nelerdir? 17
14. Yakalandığımı yakınlarıma haber verme hakkım var mı?... 17
15. Yakalamadan sonra sırasıyla hangi işlemler yapılır? 19

GÖZALTI

16. Gözaltına alma nedir? 20
17. Gözaltı süresi ne kadardır? 21
18. Gözaltı sırasında haklarım nelerdir? 22
19. Gözaltı süresince emniyet müdürlüğü'nde ifade verecek miyim? 24
20. Gözaltı sırasında nerede bekletileceğim? 26
21. İfade verme ve sorgu süreci boyunca nelere dikkat etmeliyim? 27
22. Yakalama ve gözaltı süresince kaç defa resmi sağlık kuruluşuna götürüleceğim? 28

YARGI YOLLARI

23. Yakalama veya gözaltı esnasında haklarımın ihlal edilmesi halinde savcılığa şikayette bulunmam ya da mahkemeye başvurarak dava açmam mümkün mü? 29
24. Savcılık veya mahkemeye başvururken harç ödeyecek miyim? 31
25. Yakalama ve gözaltı nedeniyle savcılık ya da mahkemeye başvurmaktan dolayı bir ceza alma ihtimalim var mı? 31

YABANCILAR

26. Yabancılar açısından düzenleme nasıldır? 32

DİZİN

- Özet / Hatırlatmalar 34
- İlgili mevzuat 36
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları 40

İSTANBUL BAROSU İNSAN HAKLARI MERKEZİ TOPLANTI VE GÖSTERİ YÜRÜYÜŞÜ HAKKI

Anayasanın 34. Maddesine göre “Herkes, önceden izin almadan, silahsız ve saldırısız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir”. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin (AİHS) 11. maddesinde de toplanma ve örgütlenme özgürlüğü hakkı düzenlenmiştir. Bu madde uyarınca “Herkes asayiş bozmadan toplantılar yapmak, dernek kurmak, (...) başkalarıyla birlikte sendikalar kurmak (...) haklarına sahiptir”.

Anayasamızda güvence altına alınan temel haklardan olan toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı, ifade özgürlüğünün kolektif bir biçimde kullanılmasının ve bireylerin düşüncelerini aktarmasının en etkin aracı olduğu için, demokratik bir hukuk devletinde toplumsal yaşamın vazgeçilmez bir unsurudur.

Toplantı özgürlüğü, düşünceyi açıklama ve başkalarına ulaştırma ortak amacı içinde birden fazla gerçek ve tüzel kişinin gerek halka açık yerlerde gerekse özel konutlarda toplantı, gösteri ve yürüyüş vb gibi, barışçıl nitelikte bir araya gelmesidir. Silahsız ve saldırısız olarak kanunların suç saymadığı amaçlarla yapılan toplantı ve gösteri yürüyüşleri barışçıl nitelikte gösterilerdir.

İstanbul Barosu İnsan Hakları Merkezi tarafından, temel bir hak olan ifade özgürlüğü ile toplantı ve gösteri yürüyüşü özgürlüğünün daha iyi anlaşılması ve hakkın ihlal edilmesinin önüne geçilebilmesi amacıyla, herkes tarafından bilinmesi gereken genel bilgiler derlenerek elinizdeki kitapçık hazırlanmıştır. Kitapçıkta, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları ve ulusal mevzuat doğrultusunda yakalama, gözaltı, tutuklama ve yargı aşamalarında da rehberlik etmesi amacıyla önemli hususlar belirtilmiştir. Ayrıntılı bilgi almak için İstanbul Barosu İnsan Hakları Merkezi’ne başvurabilirsiniz.

1. TOPLANTI VE GÖSTERİ YÜRÜYÜŞÜ DÜZENLEMEK VE TOPLANTI VE GÖSTERİ YÜRÜYÜŞÜNE KATILMAK HERHANGİ BİR İZNE BAĞLI MIDIR?

Anayasanın 34. maddesine göre “Herkes önceden izin almadan silahsız ve saldırısız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir.” Dolayısıyla toplantı ve gösteri yürüyüşü yapmak için yetkili makamlardan izin almak gerekmez.

2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’nun 3. maddesi uyarınca kanunların suç saymadığı belirli amaçlarla toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenlemek için sadece bildirimde bulunmak yeterlidir. Bildirimin amacı, öncelikle katılımcıların güvenliğini sağlamaya yönelik önlemlerin alınması olduğu kadar, çevre ve trafik düzeninin korunmasını sağlamaya yöneliktir.

2. TOPLANTI VE GÖSTERİ YÜRÜYÜŞÜNÜN YERİ, GÜZERGAHI VE ZAMANI NASIL BELİRLENİR?

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarında, toplanma özgürlüğünün, “gösteri yapılacak yeri belirleme özgürlüğü”nü de kapsadığı belirtilmiştir (*Disk-Kesk/Türkiye*, 27.11.2012). Mahkeme, kamuya açık alanda düzenlenen gösterilerin, trafiği aksatmak gibi etkilerle günlük yaşam düzenini bozabileceğini kabul etmekle birlikte, göstericiler şiddet içeren hareketlerde bulunmadıkları sürece, resmi makamların barışçıl nitelikteki toplantılara hoşgörü göster-

mesinin önemli olduğunu vurgulamaktadır (*Nurettin Alde-mir ve Diğerleri/Türkiye, 18.12.2007*).

Buna karşılık Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nda, kamu düzeni ve güvenliğinin sağlanması amacıyla, genel yollar ile parklarda, mabetlerde, kamu hizmeti görülen bina ve tesislerde ve bunların eklentilerinde ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne bir kilometre uzaktaki alan içinde toplantı yapılamayacağı ve şehirlerarası yollarda gösteri yürüyüşleri düzenlenemeyeceğine ilişkin yasal sınırlamalar mevcuttur (*Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu m. 22*).

Toplantı ve gösteri yürüyüşü için toplanma ve dağılma yerleri ile izlenecek yol ve yönler ile sonradan yapılacak değişiklikler vali ve kaymakamlarca internet sitelerinden ilan edilerek halka duyurulur (*Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu m. 6*).

Toplantı ve yürüyüşlere ve bu amaçla toplanmalara güneş doğmadan başlanamaz. Açık yerlerdeki toplantılar ile yürüyüşler güneşin batmadan önce dağılacak şekilde, kapalı yerlerdeki toplantılar ise saat 24.00'a kadar sürebilir (*Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu m. 7*)

3. TOPLANTI VE GÖSTERİ YÜRÜYÜŞÜ DÜZENLEME BİLDİRİMİ NASIL YAPILMALIDIR?

Toplantının yapılmasından en az 48 saat önceden etkinliğin yapılacağı yerin bağlı bulunduğu Valilik veya Kaymakamlı-

ğa yazılı bildirimde bulunulur (*Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu m. 10*).

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları uyarınca, toplantı öncesinde bildirim yapılmassa dahi, katılımcılar barışçıl davranmaya devam ettiği ve kamu düzenini bozmadığı sürece, toplantı barışçıl kabul edilir ve suç teşkil etmez (*Oya Ataman/Türkiye, 05.12.2006; Cisse/Fransa, 09.04.2002*). Mahkemeye göre, önceden bilgi verme veya izin alma ile ilgili olarak iç hukukta yer verilen düzenlemeler, toplanma özgürlüğüne aykırılık oluşturmamalıdır.

4. TOPLANTI VE GÖSTERİ YÜRÜYÜŞÜNE KATILIRKEN YANIMDA BULUNDURMAM GEREKEN EŞYALAR NELERDİR?

Kimliğinizi ispata yarayacak nüfus cüzdanı veya yerine geçebilecek belgeyi mutlaka yanınızda bulundurmalısınız. Ayrıca kalem, not defteri, cep telefonu, fotoğraf makinesi ve tıbbi açıdan kullanmanız zorunlu olan ilaç ve malzemeleri yanınızda bulundurmanız yararlı olacaktır.

5. TOPLANTI VE GÖSTERİ YÜRÜYÜŞÜNE KATILIRKEN YANIMDA BULUNDURMAMAM GEREKEN EŞYALAR NELERDİR?

Gösteri ve yürüyüşü barışçıl olmaktan çıkaracak her türlü silah; örneğin, ateşli silahlar, patlayıcı maddeler, her türlü

**Kalem, not defteri, cep telefonu,
fotoğraf makinesi ve tıbbi açıdan
kullanmanız zorunlu olan ilaç
ve malzemeleri yanınızda
bulundurmanız yararlı olacaktır.**

kesici, delici aletler, taş, sopa, demir ve lastik çubuklar, boğma teli veya zincir gibi bereleyici ve boğucu araçlar, yakıcı, aşındırıcı, yaralayıcı, zehirleyici kimyasallar, sis, gaz ve benzeri maddeler bulundurulmamalıdır (*Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu m. 23*).

6. KOLLUK GÖREVLİSİNİN TOPLANTI VE GÖSTERİ YüRüYüşÜNü BİLDİRİMDE BELİRTİLEN SREDEDEN ÖNCE SONA ERDİRME YETKİSİ VAR MI?

Kanuna uygun olarak başlayan bir toplantı ve gösteri yürüyüşü, daha sonra kanuna aykırı hale dönüşürse kolluk görevlisi bu durumun sonlandırılması için uyarıda bulunur. Kanuna aykırılık ve suç unsuru devam ettiği takdirde kolluk görevlisi topluluğa dağılmasını, aksi halde zor kullanılabacağını ihtar eder. Kolluk görevlisi, dağılanlara müdahale edemeyeceği gibi, yol vererek güvenli olarak dağılmalarını sağlamakla yükümlüdür (*İzci/ Türkiye, 23.07. 2013*).

Resmi makamların birincil sorumluluğu, barışlı toplantı hakkını korumak ve toplantı boyunca kamu düzenini sağlamaktır. Katılımcıların hakları, şiddet eylemleri nedeniyle zarar görmemelidir (*Ezelin/Fransa, 26.04.1991*).

7. TOPLANTI VE GÖSTERİ YüRüYüşüNE MÜDAHELE EDEN KOLLUK GÖREVLİSİNİN ZOR KULLANMA YETKİSİNİN SINIRI NEDİR?

Kanunda, kolluk görevlisinin, görevini yaparken direnişle

karşılaşması halinde, bu direniş kırıma amacıyla ve direnişle orantılı şekilde zor kullanmaya yetkili olduğu düzenlenmiş olmakla birlikte, bu hüküm kolluk görevlisine kişilerin temel haklarını ihlal etme ve kötü muamele ile şiddet kullanma yetkisi olarak görülemez. Kolluk görevlisi, kamu güvenliği ve düzenini sağlama görevi yanında, toplantı ve gösteri yürüyüşüne katılan kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumalıdır. Müdahaleden önce gerekli ihtarların yapılmaması, toplantı ve yürüyüşün dağılmasını kolaylaştıracak şekilde alan açılmaması, yapılan müdahalenin başvurulacak son yöntem olarak görülmemesi ve orantılı olmaması halinde cezai yaptırımlar söz konusudur. Örneğin; sadece beden gücü ile pasif davranarak kırabileceği direnmeyi, cop veya basınçlı su kullanarak kırması, direniş göstermeksizin dağılmakta olan topluluğa gaz sıkılması, plastik mermi ile doğrudan hedef olarak müdahale edilmesi “orantısız güç kullanılması” anlamına gelir (*Biçici/Türkiye, 27.05.2010; Ali Güneş/Türkiye, 10.04.2012; İzci/Türkiye, 23.07. 2013*).

8. YAKALAMA NEDİR?

Kamu güvenliği, kamu düzeni veya kişinin vücut veya hayatına yönelik var olan bir tehlikenin giderilmesi için denetim altına alınması gereken veya suç işlediği yönünde hakkında kuvvetli iz, eser, emare ve delil bulunan kişinin, gözaltına alma veya muhafaza altına alma işleminden önce özgürlüğünün geçici olarak ve fiilen kısıtlanarak denetim altına alınmasıdır (*Yakalama Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği m. 4*).

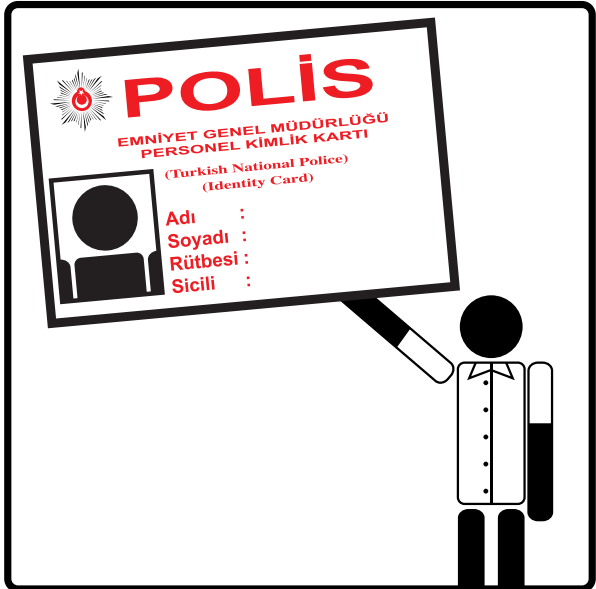
9. KOLLUK GÖREVLİSİNE KİMLİK BİLGİLERİMİ SÖYLEMEK ZORUNDA MIYIM?

Kolluk görevlisi sizi durdurabilir ve durdurma sebebine ilişkin sorular sorabilir. Kolluk görevlisi, kimliğinizi verin diyemez, sadece göstermenizi isteyebilir.

Sizi durduran ve kimliğinizi göstermenizi isteyen kişi sivil giyimli ise, mutlaka polis olduğunu kanıtlayan belgeyi görmek istediğinizi söyleyin. Bu belgeyi gösterdikten sonra sizden kimliğinizin veya araçta iseniz ehliyetinizin de gösterilmesini isteyebilir. Kimlik belgenizin bulunmaması, açıklama yapmaktan kaçınmanız veya gerçeğe aykırı beyanda bulunmanız halinde, kimliğiniz açık bir şekilde anlaşılınca kadar gözaltına alınabilirsiniz.

10. YAKALAMA İÇİN HAKİM KARARI GEREKİR Mİ?

Kamu düzeni, kamu güvenliği veya kişilerin vücudu, hayatı bakımından tehdit oluşturan çok yakın bir tehlikenin var olması ve gecikmesinde sakınca bulunan hallerde kolluk görevlisinin önleme amaçlı muhafaza altına alma yani yakalama işleminden önce hakimden karar almasına vakit yoktur. Ancak, yakalamanın kısa süreli olmayacağı anlaşıldığında, özgürlük kısıtlamasının hukuka uygunluğu ve devamı konusunda kolluk görevlisinin derhal hakimden karar alma zorunluluğu vardır (*Anayasa m. 19*).

Sizi durduran ve kimliğinizi göstermenizi isteyen kişi sivil giyimli ise mutlaka polis olduğunu belirleyen belgeyi görmek istediğinizi söyleyin.

11. YAKALAMA SIRASINDA KOLLUK GÖREVLİLERİ ÜZERİMİ ARAYABİLİR Mİ?

Yakalanmanız ve Emniyet Müdürlüğü'ne götürülmeniz sırasında, kaçmanızı, kendinize veya başkalarına zarar vermenizi önlemek amacıyla kaba üst araması yapılır. Fakat bu üst araması silah ve bunun gibi unsurların bulunup bulunmadığının tespit edilmesi ile sınırlıdır. Kadın göstericinin üst araması kadın memur tarafından yapılır. Yakalama bir evin içinde gerçekleştirilmişse, zarar vermeyi önleyecek tedbir niteliğinde, suç ile sınırlı, dar kapsamlı bir arama yetkisi doğurur (*Ceza Muhakemesi Kanunu m. 90/4; Polis Vazife ve Salahiyetleri Kanunu m. 4, m. 9; Arama Yönetmeliği m. 14*).

Yakalama işleminden sonra gözaltı birimine getirildiğinizde ise, üzerinizde arama yapılarak, öncelikle kendinize zarar verebilecek kemer, kravat, ip, kesici ve delici alet gibi nesnelere arındırılırsınız. Üzerinizden çıkan eşya, cep telefonu ve para muhafaza altına alınır. Paranın nev'i, seri numarası ve miktarı, eşyanın vasıfları ve markasını belirten bir tutanak düzenlenir. Bu evrakın bir sureti tarafınıza verilmelidir.

12. YAKALAMA SIRASINDA KOLLUK GÖREVLİLERİNİN MÜDAHELE YETKİSİNİN SINIRI NEDİR?

Yakalama işlemi; kolluk görevlilerinin sizi tedbir olarak denetim altına almasıdır. Yakalanmanız ve özgürlüğünüzün kısıtlanmasına karşı direnmeniz halinde kolluk görevlilerinin zor kullanma yetkisi olsa da, bu yetki suç işleme hakkını

vermez (*Polis Vazife ve Salahiyetleri Kanunu m. 16*) .

Ayrıca yakalama sırasında uygulanan hakaret, darp, yaralama, taciz, tehdit, kötü muamele gibi davranışlar, yakalamanın bir parçası değildir. Psikolojik ve fiziki şiddet uygulandığında, kolluk görevlileri yetkisini aşmış demektir.

Kelepçe takılması, sınırlı koşullara bağlı bir “istisna” haline getirilmiştir: Kişinin kaçması, kendisi veya başkalarının hayat ve beden bütünlüğü bakımından tehlike arz ettiğine ilişkin belirtilerin bulunması halinde kolluk görevlisinin takdirine bırakılmıştır (*Ceza Muhakemesi Kanunu m. 93; Yakalama Yönetmeliği m. 7*). Ancak koşullar oluşmadan kelepçe takılması hukuka aykırılık oluşturur. Çocuklara zincir, kelepçe ve benzeri aletler takılamaz; kolluk gerekli başka önlemler alır (*Çocuk Koruma Kanunu m. 18*). “Elleri kelepçelenmiş bir şüphelinin” basında görüntülerinin yayınlanması, adil yargılanma ve masumiyet karinesini ihlal eder (*Yakalama Yönetmeliği m. 27*).

Eğer sayılan durumlardan biri ya da birkaçı gerçekleşirse, dikkat edilmesi gereken, yargı aşaması için delil toplamaktır. Darp ve kötü muamele sonucu vücutta oluşan izlerin sağlık raporu ile belgelenmesi, görüntü ve ses kayıtları, kolluk görevlisinin kask veya sicil numarası, yakalama tutanağının (yer, zaman, yakalamayı gerçekleştiren kolluk görevlisi bilgileri bakımından) gerçekle örtüşmesi, yargı aşaması için önemlidir.

Yargı aşaması için yararınıza olacak delilleri elinizden geldiğince toplamaya çalışın. Örn; Kolluk görevlisinin kask veya sicil numarası, görüntü ve ses kaydı, görgü tanığı, sağlık raporu, vb

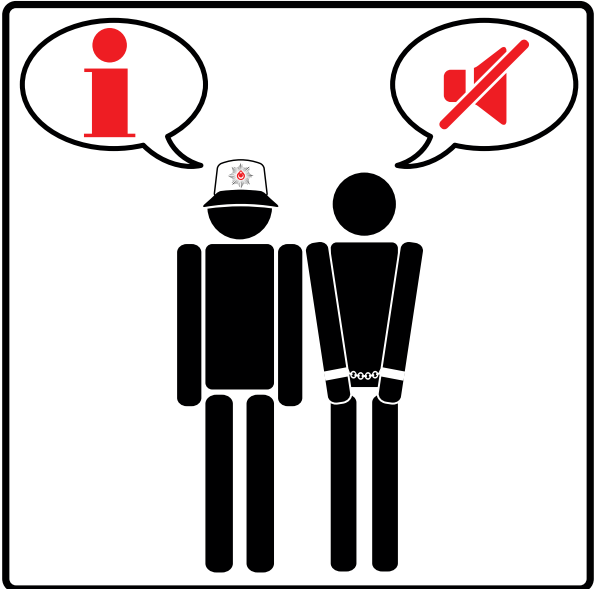
13. YAKALAMA SIRASINDA HAKLARIM NELERDİR?

Yakalama işlemi gerçekleştirdiği anda öncelikle, size isnat edilen suçu öğrenme hakkınız vardır. Kolluk görevlileri tarafından yakalanma nedeniniz ve hakkınızdaki iddialar ile susma ve avukattan yararlanma, yakalanmaya itiraz etme hakkınız ve bu hakkı nasıl kullanacağınız ile diğer kanuni haklarınız derhal bildirilmelidir. Toplu suçlarda ise en geç hakim huzuruna çıkarılıncaya kadar bildirilmelidir (*Ceza Muhakemesi Kanunu m. 90; Yakalama Yönetmeliği m. 6*).

Avukatınız varsa avukatınızın, avukatınız yok ise barodan ücretsiz olarak görevlendirilecek bir avukatın yanınızda bulunmasını isteyebilirsiniz. Avukattan yararlanma hakkınız hatırlatılmasa dahi, Baro'dan avukat talebinizin olduğunu derhal bildirmelisiniz. Kolluk görevlileri avukat talebinizi Baro'ya iletmek zorundadır. Yakalanma anından ifade verme işlemine kadar kimlik bilgileriniz (Ad-Soyad, T.C. Kimlik Numarası) dışında hiçbir bilgi vermek zorunda değilsiniz, avukatınızı bekleme hakkınız vardır.

14 . YAKALANDIĞIMI YAKINLARIMA HABER VERME HAKKIM VAR MI?

Yakalandığınız, gözaltına alındığınız veya gözaltı süreniz uzatıldığı takdirde Cumhuriyet Savcısının emriyle, gecikmeksizin bir yakınınıza veya belirlediğiniz kişiye haber verilmesi gerekmektedir. Bu haberleşme, kolluk kuvvetlerine bildireceğiniz kişinin telefonu yoluyla, telefon numarasının

**Yakalama nedeni size derhal
bildirilmek zorundadır.
Susma hakkınız vardır.**

bilinmemesi halinde ilgili yer kolluğu vasıtasıyla yapılmaktadır. Kolluk görevlilerine yakınınızın veya haber vermek istediğiniz kişinin telefon numarasını bildirmek, haber verme işlemini hızlandıracaktır. “Yakınına Haber Verme Tutanağı” dosyanızda bulunacaktır.

Yakalanan veya gözaltına alınan kişi yabancı ise, yazılı olarak karşı çıkmaması halinde, durumu vatandaşı olduğu ülkenin büyük elçiliği veya konsolosluğuna haber verilmektedir (*Ceza Muhakemesi Kanunu m. 90, m. 95; Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu m. 13*).

15. YAKALAMADAN SONRA SIRASIYLA HANGİ İŞLEMLER YAPILIR?

- Yakalanma anındaki sağlık durumunuzun tespiti için Adli Tıp Kurumu veya resmi sağlık kuruluşlarına götürülürsünüz.
- Sağlık raporu alındıktan sonra ifadenizin alınması için Emniyet Müdürlüğü’ne götürülürsünüz. Bu esnada herhangi bir sivil ya da üniformalı kolluk görevlisinin yakalama sebebi olay hakkında bilgi ve ifade vermenizi isteme yetkisi yoktur.
- Emniyet Müdürlüğü’ne getirildikten sonra Cumhuriyet Savcısı, gözaltına alınmanıza karar vermezse ya derhal serbest bırakılırsınız ya da hakkınızda ıslah veya tedavi tedbiri alınması gereken kişilerden iseniz ilgili kuruma teslim edilirsiniz. Serbest bırakılmanız halinde, “Ser-

best bırakılma tutanağı” hazırlanmalıdır. Bu tutanağınızı mutlaka isteyin.

- Cumhuriyet Savcısının emri ile serbest bırakılmazsanız, soruşturmanın tamamlanması için gözaltına alınırsınız. Gözaltı aşamasında, aşağıda belirtilen yasal sürelerin geçmesinden sonra, hakim kararı bulunmadıkça özgürlüğünüz kısıtlanamaz.
- Yakalama işlemine, gözaltına alma ve gözaltı süresinin uzatılmasına ilişkin Cumhuriyet Savcısının yazılı emrine karşı itiraz hakkınız bulunmaktadır. Serbest bırakılmayı sağlamak için bizzat ya da avukatınız, eşiniz veya birinci ve ikinci dereceden akrabalarınız aracılığıyla Sulh Ceza Hakimine başvurabilirsiniz. Başvurunuz 24 saat dolmadan sonuçlandırılmalıdır (*Ceza Muhakemesi Kanunu m. 91*).

16. GÖZALTINA ALMA NEDİR?

Yakalanan kişi hakkındaki işlemlerin tamamlanması amacıyla, adli mercilere teslimine veya serbest bırakılmasına kadar kanuni süre içerisinde sağlığına zarar vermeyecek şekilde özgürlüğünün geçici olarak kısıtlanıp alıkonulması eylemine gözaltına alma denir (*Yakalama Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği m. 4*).

Gözaltına alınabilmeniz için;

- Hakkınızda bir soruşturma bulunmalıdır.
- Gözaltı soruşturma yönünden zorunlu olmalıdır.

- Hakkınızda suçu işlediğiniz şüphesini gösteren somut deliller olmalıdır.

17. GÖZALTI SÜRESİ NE KADARDIR?

Gözaltı süreleri değişebilmektedir. Bireysel suçlarda gözaltı süresi; yakalama yerine en yakın hakim veya mahkemeye gönderilmesi için zorunlu yol süresi hariç, yakalama anından itibaren 24 saati geçemez. Yakalama yerine en yakın hakim veya mahkemeye gönderilme için zorunlu yol süresi 12 saatten fazla olamaz (*Ceza Muhakemesi Kanunu m. 91/1*).

Toplu olarak işlenen suçlarda ise; delillerin toplanmasındaki güçlük veya şüpheli sayısının çokluğu nedeniyle gözaltı süresi, Cumhuriyet Savcısının yazılı emriyle en fazla 72 saat uzatılabilir. Gözaltı sürenizin uzatılması halinde, bu yazılı emir, gerekçesi de gösterilerek, her gün için ayrı ayrı kararlarla size derhal tebliğ edilmelidir (*Ceza Muhakemesi Kanunu m. 91/3*).

En geç bu sürelerin sonunda hakim karşısına çıkarılmalısınız. Kişi hürriyeti ve güvenliğini güvence altına alan Anayasanın 19. maddesi uyarınca belirtilen sürelerin sonunda hakim kararı bulunmadan hiçbir koşulda özgürlüğünüz kısıtlanamaz. Kanunda belirlenen bu süreler üst sınır olmakla birlikte, gözaltı süresi soruşturmanın tamamlandığı anda sona erer. Gözaltına alındıktan sonra işlemleriniz bekletilmeksizin, en kısa sürede yapılmalıdır. İşlemler yapılmadan

kanunda öngörülen sürelerin dolmasının beklenmesi, özgürlük hakkınızın kısıtlandığı anlamına gelir.

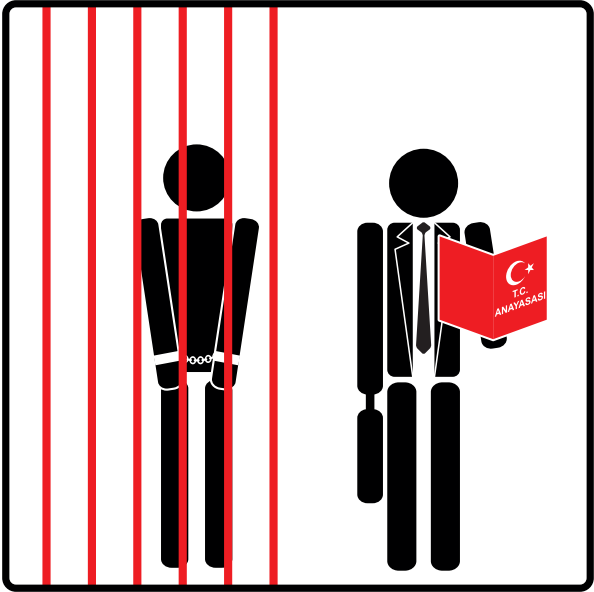
18. GÖZALTI SIRASINDA HAKLARIM NELERDİR?

Gözaltında susma hakkınız, yakınlarınıza durumu bildirme hakkınız, avukat isteme hakkınız, avukatınızı bekleyene kadar herhangi bir kolluk kuvvetine kimlik bilgileri dışından bilgi vermeme hakkınız, lehinize olan delillerin toplanmasını talep etme ve aleyhinize olan delilleri reddetme hakkınız bulunmaktadır.

Talebiniz üzerine baro, vekaletname ve herhangi bir ücret istemeksizin avukat yardımında bulunacaktır.

Eğer 18 yaşından küçükseniz, sağır ya da dilsizseniz veya kendinizi savunamayacak derecede malulseniz talebiniz olmadan avukat yardımı yapılması zorunludur (*Ceza Muhakemesi Kanunu m. 150*).

Gözaltına alma ve gözaltı süresinin uzatılmasına ilişkin Cumhuriyet Savcısının yazılı emrine karşı itiraz hakkınız bulunmaktadır. Serbest bırakılmayı sağlamak için bizzat ya da avukatınız, eşiniz veya birinci ve ikinci dereceden akrabalarınız aracılığıyla Sulh Ceza Hakimine başvurabilirsiniz. Başvurunuz 24 saat dolmadan sonuçlandırılmalıdır (*Ceza Muhakemesi Kanunu m. 91*).

Yakalama anından itibaren avukatınız yanınızda olabilir. Avukatınız varsa avukatınızın, avukatınız yok ise Barodan ücretsiz olarak görevlendirilecek bir avukatın yanınızda bulunmasını isteyebilirsiniz.

444 18 78

CMK Servisi: (0212) 444 52 71 - (0212) 252 95 17

Adli Yardım Servisi: (0212) 251 90 40

insanhaklari@istanbulbarosu.org.tr

Gözaltı sürenizin dolması veya Sulh Ceza Hakiminin kararı üzerine serbest bırakıldıktan sonra yakalanmanıza neden olan fiille ilgili yeni deliller elde edilmedikçe ve Cumhuriyet Savcısının kararı olmadıkça bir daha aynı nedenle yakalanma işlemi uygulanamaz (*Yakalama Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği m. 18*).

19. GÖZALTI SÜRESİNCE EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ'NDE İFADE VERECEK MİYİM?

Gözaltına alındığınızda Cumhuriyet Savcısının emri ile, Emniyet Müdürlüğü'nde ifadeniz alınacaktır. İfadenizi vermeden önce avukatınızı bekleme hakkınız vardır. Avukatınızla her zaman ve konuşulanları başkalarının duyamayacağı bir ortamda görüşme hakkınız vardır. (*Yakalama Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği m. 21*) Beyanlarınızın birebir ifade tutanağına geçirilmesi oldukça önemlidir. Bu nedenle bu hususun kontrolü için avukat eşliğinde ifade vermeniz tavsiye olunur.

Özgür iradenizle ifade vermenizi engelleyici ve beyanlarınızın içeriğini etkileyici nitelikte kötü davranma, işkence, ilaç verme, yorma, aldatma, cebir veya tehditte bulunma, engelleme, bazı araçları kullanma gibi bedensel veya ruhsal müdahalelerde bulunulamaz.

Gözaltında, ifadeniz de dahil olmak üzere hiç bir tutanağı okumadan imzalamayın.

**Gözaltında,
ifadeniz de dahil hiç bir
tutanağı okumadan
imzalamayın.**

Gözaltına alındıktan sonra serbest bırakılmanız halinde, “Serbest bırakılma tutanağı” hazırlanmalıdır. Bu tutanağınıza mutlaka isteyin.

20. GÖZALTI SIRASINDA NEREDE BEKLETİLECEĞİM?

Yakalandıktan sonra kolluk kuvvetine ait araçlarla sağlık kuruluşuna götürülürsünüz. Sağlık kuruluşundan sonra Emniyet Müdürlüğü’ne getirilmeniz gerekmektedir. Kolluk kuvvetine ait otobüs, minibüs, araba ve benzeri araçlarda bekletildikten sonra ifadeniz alınmadan serbest bırakılmanız halinde, hukuka aykırı bu işlemi belgeleyen tutanak veya delil yerine geçecek tanık, fotoğraf, plaka vs ile durumun tespit edilmesini sağlayın.

Emniyet Müdürlüğü’ne getirildikten sonra ifadenizin alınması ve yasal işlemlerinizin yapılması esnasında Cumhuriyet Savcısının kararı ile nezarethanede tutulabilirsiniz. Bu durumda, kimlik ve adres bilgilerinizin, gözaltına alınmanızda esas bilgilerin, yakalamanın yeri, tarihi ve saatinin, hekim raporunun, üst aramasında teslim alınan malzemelerin, haber verilen yakınlarınızın ve giriş işlemlerinin belirtildiği bir nezaret tutanağı düzenlenir.

Nezarethanede oturmanız ve yatmanız için yeteri kadar sabit ve dayanıklı oturma yerleri bulunmalı, geceyi gözaltında geçirecek olmanız halinde mevsim ve gözaltı yerlerinin maddi şartları da dikkate alınarak yeterli miktarda batta-

niye ve yatak temin edilmeli, tuvalet, banyo ve temizlik ihtiyaçlarınızın karşılanması için gerekli tedbirler alınmalıdır (*Yakalama Gözaltına Alma İfade Alma Yönetmeliği m. 25*).

21. İFADE VERME VE SORGU SÜRECİ BOYUNCA NELERE DİKKAT ETMELİYİM?

Cumhuriyet Savcılığına getirildiğinizde, eğer baskı ile kabul ettirilmiş ise Emniyet Müdürlüğü'nde verdiğiniz ifadeyi reddetme hakkınız vardır. Gözaltında işkence ya da kötü muameleye maruz kaldıysanız bunu mutlaka tüm ayrıntıları ile Cumhuriyet Savcısına anlatmalı ve ifadenizde yer alması için ısrarlı olmalısınız.

Sorgu Hakimliğinde, eğer baskı ile kabul ettirilmiş ise Emniyet Müdürlüğü'nde verdiğiniz ve Cumhuriyet Savcılığında verdiğiniz ifadeyi reddetme hakkınız vardır. Gözaltında maruz kaldığınız işkence ya da kötü muameleyi Sorgu Hakimliğinde de mutlaka tüm ayrıntıları ile anlatmalı ve ifadenizde yer alması için ısrarlı olmalısınız. Bu süreç boyunca barodan talep edeceğiniz avukat sizin için ücret almaksızın haklarınızı gözetecek ve usule uygunluğu sağlayabilecektir.

Yakalama ve gözaltı sırasında şiddete maruz kalmanız halinde serbest bırakıldıktan hemen sonra ve derhal doktor raporu alıp şiddete uğradığınızı kanıtlamalısınız.

Doktor raporu dışında şiddete uğradığınızı kanıtlayan bel-

ge, fotoğraf veya video gibi herhangi bir kanıt varsa bunların sonraki yargı aşaması için saklamanız gerekmektedir. Bu gibi olayların olması halinde olay yerini tam olarak aklınızda tutun. Mobese kamera görüntüleri, plaka, kask numarası ve civardaki görgü şahitlerine ihtiyaç olacaktır. Cep telefonuz veya fotoğraf makineniz ile olayın ses ve görüntülerini kayıt edin. Yaralama veya ölüme sebep olan gaz fişeği veya benzeri bir malzemeye tesadüf edip delil olarak almak istediğinizde üzerindeki olası parmak izi veya genetik izlerin başkalarınınkini ile karışmaması için doğrudan elinizle tutmayın; izlerin silinmemesine özen gösterin.

22. YAKALAMA VE GÖZALTI SÜRESİNCE KAÇ DEFA RESMİ SAĞLIK KURULUŞUNA GÖTÜRÜLECEĞİM?

Yakalama sonrasında kötü muamele, darp, yaralama durumunun tespiti için resmi sağlık kuruluşuna götürülen kişi, gözaltı süresi bitiminde de, gözaltı süresi boyunca kötü muamele, işkence, cebir, darp gibi muameleler görüp görmediğinin tespiti için, gözaltı süresinin bitimiyle tekrar Adli Tabipliğe götürülür.

Sağlık raporu, talep ettiğiniz bir hastaneden değil, resmi sağlık kuruluşlarından alınır. Yakalama veya gözaltı esnasında darp ve kötü muameleyle uğramışsanız ve vücudunuzda buna bağlı olarak izler oluşmuş ise sağlık raporunda mutlaka belirtilmelidir. Hekim ile yalnız kalmanız ve muayenenin hekim hasta ilişkisi çerçevesinde yapılması esastır. Muayene sırasında gecikmeye neden olmamak kaydıyla, Baro'dan talep

ettiğiniz avukat da hazır bulunabilir. Sağlık raporundan bir nüsha tarafınıza verilmelidir. Vücutunuzda var olan darp izleri, morarmalar, kırıklar sağlık raporunda belirtilmemiş ise salıverilme durumunda istediğiniz özel ya da kamu sağlık kuruluşundan rapor almanızda fayda vardır. Bu belgeler yargı aşamasında önemli delil vasfı taşımaktadır.

23. YAKALAMA VEYA GÖZALTI ESNASINDA HAKLARIMIN İHLAL EDİLMESİ HALİNDE SAVCILIĞA ŞİKAYETTE BULUNMAM YA DA MAHKEMEYE BAŞVURARAK DAVA AÇMAM MÜMKÜN MÜ?

Eğer haksız yere yakalanarak gözaltına alındıysanız, buna sebep olanlar hakkında şikayetçi olma ve tazminat davası açma hakkınız vardır. Ayrıca yakalama sırasında ve gözaltındayken şiddete uğradıysanız, işkence veya kötü muamele gördüyseniz, bu nedenlerle Cumhuriyet Savcılıklarına ve Mahkemelere başvurarak sorumluların cezalandırılmasını, maddi-manevi tazminat ödemelerine karar verilmesini talep edebilirsiniz. Bu davaları idare mahkemelerinde idari kurumların “hizmet kusuru” nedeniyle tazminat davası olarak açabileceğiniz gibi, sorumluların cezalandırılmaları için Cumhuriyet Savcılıklarına şikayette bulunabilir; adli yargıda tazminat davası açabilirsiniz.

Anayasa Mahkemesi’ne Bireysel Başvuru

Yakalama veya gözaltı sırasında Anayasada belirtilen temel hakları ve özgürlükleriniz ile Avrupa İnsan Hakları Sözleş-

mesi ve buna ek Türkiye'nin taraf olduğu protokoller kapsamındaki hak ve özgürlüklerinizin kamu gücü tarafından ihlal edilmesi halinde, Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuruda bulunabilirsiniz.

Bireysel başvuru yapılabilmesi bazı şartlara bağlıdır: Anayasa Mahkemesi'ne başvuru yapılabilmesi için, hak ihlaline karşı gerekli yasal bütün idari başvurular ile yargı yolları, Anayasa Mahkemesi'ne başvurmadan önce tamamlanmış olmalıdır. Başvurulabilecek en son hukuki yolun da tükenmesi halinde, bu son kararı öğrendiğiniz tarihten itibaren 30 gün içinde Anayasa Mahkemesi'ne başvurulabilirsiniz.

Fakat yakalama veya gözaltı sırasında şayet yaşamınıza veya maddi-manevi bütünlünüze yönelik ciddi bir risk varsa, bu risk gerçekleşmeye çok yakın ve acil müdahale gerektiren nitelikte ise, bir üst paragrafta sayılan idari başvuru ve yargı süreçlerini beklemeksizin Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuruda bulunabilirsiniz. Anayasa Mahkemesi'nin başvurunuzu kabul etmesi halinde vereceği karar, maruz kaldığınız riskin derhal önlenmesine yönelik "Tedbir Kararı"dır (*Anayasa Mahkemesi İç Tüzüğü m. 73*). Ancak Tedbir Kararı için Mahkemeye göndereceğiniz yazılı başvuruda, karşı karşıya olduğunuz riskleri veya mevcut zararı, kapsamlı bir biçimde açıklamalı ve esash gerekçelere dayandırmalısınız.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne Başvuru

Yakalama ya da gözaltı sırasında haklarınızın ihlal edilmesi

halinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvurmanız mümkündür. Başvuru yapabilmek için önce iç hukuk yollarını tüketmeli, yani adli ya da idari yargıda dava açmalı, açılan dava sonucunda uğradığınız haksızlık giderilmezse Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuru yapmalı, bireysel başvurunun sonucu da olumsuz olursa, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvurmalısınız. (*Hasan Uzun/Türkiye, 14.05.2013*)

24. SAVCILIK VEYA MAHKEMEYE BAŞVURURKEN HARÇ ÖDEYECEK MİYİM?

Cumhuriyet Savcılığına şikayet hiçbir harca bağlı değildir. Aynı şekilde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvuruda da harç alınmamaktadır.

Tazminat davaları için talep edilen tazminat miktarına bağlı olarak yürürlükte bulunan tarife gereğince bir miktar yargı harcı ödenmesi gereklidir. Aynı şekilde Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuru da bir miktar harca tabidir.

25. YAKALAMA VE GÖZALTI NEDENİYLE SAVCILIK YA DA MAHKEMEYE BAŞVURMAKTAN DOLAYI BİR CEZA ALMA İHTİMALİM VAR MI?

Yakalama ve gözaltı sırasında Anayasal güvence altına alınmış haklarınızın ihlal edilmesi durumunda, bu ihlallere kar-

şı hakkınızı aramak için yargı yoluna başvurmanız halinde cezalandırılmanız söz konusu değildir. Bir hukuk devletinde, hakkının ihlal edildiğini düşünen herkes hakkını aramak için yargı yoluna başvurabilir. Nitekim Anayasamıza göre idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açık olduğu gibi, herkes yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir.

26. YABANCILAR AÇISINDAN DÜZENLEME NASILDIR?

Yabancıların toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenlemeleri İçişleri Bakanlığı'nın iznine bağlıdır. Toplantı ve gösteri yürüyüşlerinde topluluğa hitap etmeleri, afiş, pankart vs. taşımaları, toplantının yapılacağı mahallin en büyük mülki idare amirliğine toplantıdan en az 48 saat önce yapılacak bildirimle mümkündür.

Türkiye sınırları içerisinde herhangi bir toplantı ve gösteri yürüyüşüne katılan bir yabancıнын, özellikle aşağıdaki iki hükme göre, sınır dışı edildiği gözlemlenmektedir;

- Terör örgütü yöneticisi, üyesi, destekleyicisi veya çıkar amaçlı suç örgütü yöneticisi, üyesi veya destekleyicisi olması
- Kamu düzeni veya kamu güvenliği ya da kamu sağlığı açısından tehdit oluşturması (*Cox /Türkiye, 25.05.2010*).

Yabancıların kolluk tarafından yakalanması halinde, haklarında karar verilmek üzere derhal Valiliğe bildirilir. Bu kişilerden, sınır dışı edilmesi gerektiği düşünülenler hakkında, sınır dışı etme kararı Valilikler tarafından alınır. Değerlendirme ve karar süresi 48 saati geçemez (*Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu m. 57*).

Yabancı veya yasal temsilcisi ya da avukatı, sınır dışı etme kararına karşı, kararın tebliğinden itibaren 15 gün içinde idare mahkemesine başvurabilir. Mahkemeye başvuran kişi, sınır dışı etme kararını veren makama da başvurusunu bildirir. Mahkemeye yapılan başvurular 15 gün içinde sonuçlandırılır. Yabancıya rızası saklı kalmak kaydıyla, dava açma süresi içinde veya yargı yoluna başvurulması halinde yargılama sonuçlanıncaya kadar yabancı sınır dışı edilmez (*Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu m. 53*).

DİZİN

ÖZET / HATIRLATMALAR

- Kimliğinizi ispata yarayacak nüfus cüzdanı veya yerine geçebilecek belgeyi mutlaka yanınızda bulundurun.
- Sizi durduran ve kimliğinizi göstermenizi isteyen kişi sivil giyimli ise mutlaka polis olduğunu kanıtlayan belgeyi görmek istediğinizi söyleyin.
- Kalem, not defteri, cep telefonu, fotoğraf makinesi ve tıbbi açıdan kullanmanız zorunlu olan ilaç ve malzemeleri yanınızda bulundurmanız yararlı olacaktır.
- Yargı aşaması için yararınıza olacak delilleri elinizden geldiğince toplamaya çalışın. Örn; Kolluk görevlisinin kask veya sicil numarası, görüntü ve ses kaydı, görgü tanığı, sağlık raporu, vb
- Yakalama anından itibaren avukatınız yanınızda olabilir. Avukatınız varsa avukatınızın, avukatınız yok ise barodan ücretsiz olarak görevlendirilecek bir avukatın yanınızda bulunmasını isteyebilirsiniz.
- Yakalanma anından ifade verme işlemine kadar kimlik bilgileriniz (ad, soyad, TC kimlik numarası) dışında hiçbir bilgi vermek zorunda değilsiniz, avukatınızı bekleme hakkınız vardır.
- Yakalama nedeni size derhal bildirilmek zorundadır. Susma hakkınız vardır.
- Yakınlarınıza haber verme hakkınız vardır. Kolluk görevlilerine yakınınızın veya haber vermek istediğiniz kişinin telefon numarasını bildirmek haber verme işlemi hızlandıracaktır.
- Adli Tıp Kurumu veya resmi sağlık kuruluşlarına götü-

rüldüğünüzde kötü muamele, darp ve işkenceye maruz kaldıysanız bu durumun raporda görünür olmasına dikkat edin.

- Serbest bırakıldıktan hemen sonra ve derhal sağlık raporu almanız yararınıza olacaktır.
- Emniyet Müdürlüğünde ifadenizin alınması sırasında avukat talep etme hakkınız vardır. Talebiniz üzerine baro, vekaletname ve herhangi bir ücret istemeksizin avukat yardımında bulunacaktır. Avukatınızla kimsenin sizi duyamayacağı bir yerde görüşme yapabilirsiniz.
- Beyanlarınızın birebir ifade tutanağına geçirilmesi oldukça önemlidir. Bu nedenle bu hususun kontrolü için avukat eşliğinde ifade vermeniz tavsiye olunur.
- Gözaltında, ifadeniz de dahil hiçbir tutanağı okumadan imzalamayın.
- Gözaltında işkence ya da kötü muameleye maruz kaldıysanız; bunu mutlaka tüm ayrıntıları ile Cumhuriyet Savcısına ve Sorğu Hakimliğine anlatmalı ve ifadenizde yer alması için ısrarlı olmalısınız.
- Gözaltı süresi sona erdikten sonra Hakim kararı bulunmadan hiçbir koşulda özgürlüğünüz kısıtlanamaz.
- Eğer haksız yere yakalanarak gözaltına alındıysanız veya bu süreç boyunca haklarınız ihlal edildiye ilgililer hakkında şikayetçi olma ve tazminat davası açma hakkınız vardır. Şartları oluştuğunda Anayasa Mahkemesi'ne ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne de başvurabilirsiniz.
- Hukuki destek İstanbul Barosu CMK ve Adli Yardım bürolarınca verilebilecektir.

İLGİLİ MEVZUAT:

Anayasa

Temel hak ve hürriyetlerin niteliği - madde 12

Temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılması – madde 13

Temel hak ve hürriyetlerin kötüye kullanılmaması – madde 14

Kişi hürriyeti ve güvenliği - madde 19

Özel hayatın gizliliği - madde 20

Konut dokunulmazlığı - madde 21

Düşünce ve kanaat hürriyeti – madde 25

Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti – madde 26

Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı - madde 34

Türk Ceza Kanunu

İnanç düşünce ve kanaat hürriyetinin kullanılmasını engelleme - madde 115

Konut dokunulmazlığının ihlali - madde 116

Haksız arama - madde 120

Hakaret - madde 125

İddia ve savunma dokunulmazlığı – madde 128

Zor kullanma yetkisine ilişkin sınırın aşılması m. 256

Mala zarar verme – madde 151

Mala zarar vermenin nitelikli halleri – madde 152

Bilgi vermeme – madde 166

Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması - madde 170

Genel güvenliği taksirle tehlikeye sokulması – madde 171

Trafik güvenliğini tehlikeye sokma - madde 179

Trafik güvenliğinin taksirle tehlikeye sokulması – madde 180

Suç işlemeye tahrik - madde 214

Kanunlara uymamaya tahrik - madde 217

Ceza Muhakemesi Kanunu

Yakalama ve yakalanan kişi hakkında yapılacak işlemler – madde 90

Gözaltı – madde 91

Gözaltı işlemlerinin denetimi – madde 92

Yakalanan ve tutuklanan kişilerin nakli – madde 93

Yakalanan kişinin mahkemeye götürülmesi – madde 94

Yakalanan ve gözaltına alınanın durumunu yakınlarına bildirmesi – madde 95

Yakalamanın ilgililere bildirilmesi – madde 96

Yakalama tutanağı – madde 97

Yakalama emri ve nedenleri – madde 98

Tutuklama nedenleri – madde 100

Tutuklama kararı – madde 101

Tutuklulukta geçecek süre – madde 102

Tutuklananın durumunun yakınlarına bildirilmesi – madde 107

Tutukluluğun incelenmesi – madde 108

Şüpheli veya sanıkla ilgili arama – madde 116

Gece yapılacak arama – madde 118

Arama kararı – madde 119

Eşya ve kazancın muhafaza altına alınması ve bunlara elkonulması – madde 123

İstenen eşyayı vermeyenler hakkında yapılacak işlem – madde 124

Elkonulan eşyanın muhafazası – madde 132

İfade ve sorgunun tarzı – madde 147

İfade alma ve sorguda yasak usuller – madde 148

Şüphelinin veya sanığın müdafii seçimi – madde 149

Müdafinin görevlendirilmesi – madde 150

Müdafî ile görüşme – madde 154

Soruşturma evresinde yapılan işlemlerin tutanağa bağlanması – madde 169

Kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar – madde 172

Kanun yollarına başvurma hakkı – madde 260

Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu

Durdurma ve kimlik sorma – madde 4

Önleme araması – madde 9

Yakalama – madde 13

Zor ve silah kullanma – madde 16

Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu

Toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı – madde 3

Toplantı ve gösteri yürüyüşü yer ve güzergahı – madde 6

Toplantı ve gösteri yürüyüşü zamanı - madde 7

Bildirim verilmesi – madde 10

Toplantının bölge valiliği ve İçişleri Bakanlığınca ertelenmesi – madde 16

Gösteri yürüyüşlerinde uygulanacak hükümler – madde 20

Yasak yerler – madde 22

Kanuna aykırı toplantı ve gösteri yürüyüşleri – madde 23

Toplantı veya gösteri yürüyüşlerinin dağıtılması – madde 24

Direnme - madde 32

Anayasa Mahkemesi İç Tüzüğü

Tedbir Kararı için Bireysel Başvuru – madde 73

Çocuk Koruma Kanunu

Çocuğun Nakli - madde 18

Yakalama, Gözaltı ve İfade Alma Yönetmeliği

Yakalama, gözaltına alma ve muhafaza altına alma yetkisi – madde 5

Yakalama işlemi – madde 6

Yakalanan ve nakledilecek şahıslara uygulanacak tedbirler – madde 7

Yakınlarına haber verme – madde 8

Sağlık kontrolü – madde 9

Güvenlik araması – madde 10

Nezarethane işlemleri – madde 11

Gözaltı süresi – madde 13

Gözaltı süresinin uzatılması – madde 14

Yakalama ve gözaltı işlemlerine karşı hakime başvurma – madde 15

Yeniden yakalama yasağı – madde 18

Müdafi tayini – madde 20

Müdafi ile görüşme – madde 21

İfade almanın esasları – madde 23

İfade almada yasak yöntemler – madde 24

Nezarethane ve İfade Alma Odası – madde 25

Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu

Sınır dışı etme – madde 52

Sınır dışı etme kararı – madde 53

Sınır dışı etmek üzere idari gözetim ve süresi – madde 57

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları

Ali Güneş/Türkiye, no. 9829/07, 10.04.2012

Biçici/Türkiye, no. 30357/05, 27.05.2010

Cisse/Fransa, no. 51346/99, 09.04.2002

Cox /Türkiye, no. 2933/03, 25.05.2010

Disk-Kesk/ Türkiye, no.38676/08, 27.11.2012

Ezelin/ Fransa, no.11800/85, 26.04.1991

Hasan Uzun/Türkiye, no.10755/13, 14.05.2013

İzci/ Türkiye, no. 42606/05, 23.07. 2013

Nurettin Aldemir ve Diğerleri/Türkiye, no. 32124/02,
32126/02, 32129/02, 32132/02, 32133/02, 32137/02 ve
32138/02, 18.12.2007

Oya Ataman/ Türkiye, no.74552/01, 05.12.2006

İstanbul Barosu
İstanbul Barosu Kültür Merkezi
Şahkulu Mah. Serdar-ı Ekrem Sk. No: 7
Galata-Beyoğlu
0212 251 63 25 - 0212 251 63 26
www.istanbulbarosu.org.tr

İstanbul Barosu İnsan Hakları Merkezi
Çağlayan Park Merkez Mah. Şişli-İstanbul
444 18 78
0212 210 05 76 - 0212 210 05 77
0212 210 05 38 - 0212 210 05 90
insanhaklari@istanbulbarosu.org.tr